

חק לישראל – פרשת בא יום ב'

תורה – שמות פרק י'

(ז) וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי פַרְעֹה אֵלָיו עַד מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבֹדוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַטֶּרֶם תִּדְעֵנִי כִּי אֲבָדָה מִצְרַיִם: (ז) וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי פַרְעֹה אֵלָיו עַד מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבֹדוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַטֶּרֶם תִּדְעֵנִי כִּי אֲבָדָה מִצְרַיִם: (ח) וַאֲמָרוּ עֲבָדֵי פַרְעֹה לֵיהֵא עַד אֲמַתִּי יֵחִי דַיִן לָנָא לְתַקְלָא שְׁלַח יְת גְּבַרִיא וַיִּפְלְחוּ קָדָם יְיָ אֱלֹהֵיהוֹן הַעַד כְּעוּ לֹא יִדְעַת אַרְי אֲבַדַת מִצְרַיִם:

(ח) וַיּוֹשֶׁב אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן אֶל פַּרְעֹה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לָכוּ עֲבַדוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי וּמִי הֵהָלָכִים: (ח) וַיּוֹשֶׁב אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן אֶל פַּרְעֹה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לָכוּ עֲבַדוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי וּמִי הֵהָלָכִים: (ט) וְאֶתְנַתַּב יְת מֹשֶׁה וְיְת אַהֲרֹן לֹת פַּרְעֹה וַאֲמַר לְהוֹן אֲוִילוֹ פְּלַחוּ קָדָם יְיָ אֱלֹהֵכוֹן מִן וּמִן דְּאֲזַלְיוֹ:

(ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּנַעַרְיָנוּ וּבְזַקְנֵינוּ נִלְךְ בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבְבַקְרָנוּ נִלְךְ כִּי חָג יְהוָה לָנוּ: (ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּנַעַרְיָנוּ וּבְזַקְנֵינוּ נִלְךְ בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבְבַקְרָנוּ נִלְךְ כִּי חָג יְהוָה לָנוּ: (ט) וַאֲמַר מֹשֶׁה בְּעוֹלְמָנָא וּבְסַבְנָא נְזִיל בְּבָנָא וּבְבָנוֹתָנָא בְּעִנְנָא וּבְתוֹרְנָא נְזִיל אַרְי חָגָא קָדָם יְיָ לָנָא:

(י) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נֶגְדַת פְּנִיכֶם: (י) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נֶגְדַת פְּנִיכֶם: (י) וַאֲמַר לְהוֹן יְהִי כֵן מִימְרָא דַיִן בְּסַעֲדֵכוֹן כִּד אֲשַׁלַּח יְתָכוֹן וְיְת טַפְלָכוֹן חֲזוּ אַרְי בִּישָׂא דְאַתְנוּ סְבִידִין לְמַעַבְדַּ לְקַבַּל אֲפִיכוֹן לְאַסְתַּחֲרָא:

רש"י

(ז) הטרם תדע – העוד לא ידעת כי אבדה מצרים: (ח) ויושב – הושיבו על ידי שליח ששלחו אחריהם והשיבו אל פרעה: (י) כאשר אשלח אתכם וגו' – אף כי אשלח גם את האזן ואת הבקר כאשר אמרתם: ראו כי רעה נגד פניכם – כהרגומו ומדרש אגדה שמעתי כוכב אחד יש ששמו רעה אמר להם פרעה רואה אני באינטווגנינות שלי אותו כוכב

עולה לקראתכם במדבר והוא סימן דם והריגה וכשחטאו ישראל בעגל ובקש הקד"ה להרגם אמר משה בתפלתו (שמות לב) למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם זו היא שאמר להם ראו כי רעה נגד פניכם מיד וינחם ה' על הרעה והפך את הדם לדם מילה שמל יהושע אותם והו שאלמר (יהושע ה) היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם שהיו אומרים לכם דם אנו רואין עליכם במדבר:

נביא – ירמיה פרק מו' יט'-כב

(יט) כְּלִי גֹזְלָה עָשִׂי לָךְ יוֹשֶׁבֶת בַּת מִצְרַיִם כִּי נָחַ לְשָׁמָּה תִּהְיֶה וְנִצְתָה מֵאִין יוֹשֶׁב: (יט) מני גלותא אתקיני לך מלכות כנשתא דמצרים ארי מפס לעדו תהי ותצרי מבלי יתיב:

חק לישראל – פרשת בא יום ב'

(ב) עֲגֹלָה יִפֶּה פִּיהָ מִצָּרִים קֶרֶץ מִצָּפוֹן בָּא בָּא: (ב) מלכות יאיר הות מצרים עממין קטולין מצפונא ייתון עלה למבזה:
 (כא) גַּם שִׁכְרִיהָ בְּקִרְבָּהּ כְּעִגְלֵי מִרְבֵּק בִּי גַם הִמָּה הִפְנוּ נָסוּ יַחְדָּיו לֹא עָמְדוּ בִּי יוֹם אִידָם בָּא עֲלֵיהֶם עֵת פְּקֻדָּתָם: (כא) אף רברבהא בגוה כעגלי רבקא ארי אף אינון אתפניאו ערקו כהרא לא יכילו למיקם ארי יום תברוהון אתא עליהון עידן סעודן בישתהון:
 (כב) קוֹלָהּ בְּנַחֵשׁ יִלָּף בִּי בַחִיל יִלְכוּ וּבְקִרְדָּמוֹת בָּאוּ לָהּ כְּחֹטְבֵי עֵצִים: (כב) קל ניקוש זיניהון בחיון זחלין ארי במשרין יהכון עליכון וכמא דעלין בכשילין למיקץ אעי חורשא:

רש"י

(יט) כלי גולה – אדם יואל לדרך מתקן לו חמת ומקדה של חרם לשחות בה. ונלחה – לשון ליה:
 (כ) עגלה יפיפה – מלכותא יאיא. קרץ – עממין קטולין קרץ לשון חתוך וכן מחומר קרצתי (איוז לג). מלפון – מצבל:
 (כא) שכירה – שריה כמו צתער השכירה (ישעיה ז). מרבק – קופל"א צלעז. הפנו –

פנו עורף לבקש לנוס:
 (כז) קולה כנחש ילך – הרי הנחש צל ללמד על מצרים ונמלא למד למדנו מכאן שכשארמר הקצ"ה לנחש על גחונך תלך (צראשית ג) וקוטע את רגליו והלך קולו בסוף העולם כך שנוייה צל"צ מדות דרבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי. כי בחיל ילכו – אליה:

כתובים – משלי פרק יג' כד'–כה' פרק יד' א–ב

(כד) חוֹשֶׁה שְׁבִטוֹ שׁוֹנֵא בְּנוֹ וְאַהֲבוּ שְׁחָרוּ מוֹסֵר: (כד) דחשך שבטיה סני ברי ודרחם ליה מקדם ליה מדרותא:
 (כה) צְדִיק אֵכֵל לְשִׁבְעַ נַפְשׁוֹ וּבִטָּן רִשְׁעִים תִּתְחַסֵּר: (כה) צדיקא אכל ושבעא נפשיה וכריסא דרשיעי תחסר:
 (א) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֵת בְּיַדֶּיהָ תִּתְחַסְּנוּ: (א) חכימתא דנשיא בניא ביתה ושטייתא בידהא עקרא לה:
 (ב) הוֹלֵךְ בְּיִשְׂרָאֵל יִרְאֵהוּ וְנִלְוֹז דְּרַכָּיו בּוֹזֵהוּ: (ב) דמהלך בתריצותא דחל מן קדם אלהא ודעשיק באורחתיה שאט ליה:

רש"י

(כד) חושך שבטו – סופו ששונא את בנו שרואהו בסופו יואל לתרבות רעה. שחרו מוסר – תמיד לבקרי' מיסרהו:
 (כה) לשבע נפשו – דומה שיהא שבע (סא"א) ונכתב תחתיו. תחסר – אינו דומה שיהא שבע:
 (א) חכמות נשים בניתה ביתה – חכמות נקוד פתח שאינו פס דבר אלף החכמות שצנשים

חק לישראל – פרשת בא יום ב'

(3) הולך בישרו ירא – מי שהוא ירא ה', ומי שהוא נלזז לרכים כלומר עוקם לרכיו. בזוהו – להקב"ה:

בזנות את בתיהם שמתקיימות על ידיהן כמו אשתו של און בן פלח כמו שמפורש בפרק חלק. ואולת – ואשה שוטה. בידיה תהרסנו – תהרס ביתה זו אשתו של קרח:

משנה – שבת פרק טו'

(א) אלו קשרים שחיבין עליהן, קשר הגמלין וקשר הספגנין. וכשם שהוא חיב על קשרין בך הוא חיב על התירן. רבי מאיר אומר, כל קשר שהוא יכול להתירו באחת מידי און חיבין עליו:

אסור, ואינו חייב עד שיהא של קיימא ומעשה אומן, ואינו של קיימא ולא מעשה אומן מותר לכתחילה: וכשם שחייב על היסורן כך חייב על התירן – שכן אידי חלזון היו נכרכין לפרקים להתיר קשרי רשות הקיימים כדי לקרן או להרחיבן: שיכול להתירו – ללא הדקיה: אין חייבין עליו – ואפילו עשאו לקיימא. ואין הלכה כר"מ:

רע"ב – (א) אלו קשרים, קשר הגמלים – שנקבין לגמל בחטמו ונותנין בו רצועה וקשרין אותה קשר עולם. וכמו כן נוקבים בראש הספינה נקב ונותנין בו חבל וקשרין אותו קשר של קיימא שאינו מתירו לעולם, והוי דומיא דקשרי חוטי יריעות הנפסקים במשכן. וקשר של קיימא ואינו מעשה אומן, או מעשה אומן ואינו של קיימא, פטור אבל

(ב) יש לה קשרים שאין חיבין עליהן בקשר הגמלין ובקשר הספגנין. קושרת אשה מפתח חלוקה, וחויטי סבכה ושל פסיקיא, ורצועות מנעל וסנדל, ונודות יין ושמן, וקדרה של בשר. רבי אליעזר בן יעקב אומר, קושרין לפני הבהמה בשביל שלא תצא. קושרין דלי בפסיקיא, אבל לא בחבל. רבי יהודה מתיר. כלל אומר רבי יהודה, כל קשר שאינו של קיימא, אין חיבין עליו:

שמאל בכתף ימין, דכיון דכל יומא שרי ליה לא דמי להקשר של קיימא ומותר לכתחילה: סבכה – מגבעת שעל הראש עשויה כעין רשת: פסיקיא – אזור רחב וחוטין תלויין בראשו לקשרו בה; ונודות יין – של עור שכופפים פיהם וקשרין אותו. ואף על גב דאית לה תרתי איסרי, ולא אמרינן חד מינייהו בטולי מצטל לה והוי קשר של קיימא: וקדרה של בשר – פעמים שקושר בה בגד סביב לפיה. ואע"פ שיס לא דדיון שיכולין להוציא המרק מהן בלא היתר הקשר, אפילו הכי לא הוי קשר: קושרין לפני בהמה – חבל ברוחב הפתח לנעול בפניה שלא תצא. וכן

רע"ב – (3) יש לה קשרים שאין חייבים עליהם – חטאת כמו שחייבים על קשר גמלים וקשר של ספנים, אלא פטור אבל אסור. ולא נזכרו קשרים הללו במשנה, ובגמרא מפרש כגון רצועה ארוכה שקושרים בטבעת שבחוטם הגאקה, וכמו כן חבל ארוך שקושרים בחבל העשוי כמין טבעת התלוי בנקב שבראש הספינה, ופעמים מניחה שם שצוע ושצועים ומתירה. וכן כל קשר שקושר אותו לעמוד כך זמן ידוע, לא שיהיה קיים לעולם, אין חייבין עליו: קושרת אשה מפתחי חלוקה – כעין לשונות לכאן ולכאן וקשרין של ימין בכתף שמאל ושל

חק לישראל – פרשת בא יום ב'

אלא חזבל של גרדי, קרניך לו למלאכתו
ולא מצטל ליה התם. ורצנן סברי, אי
קרית ליה חזבל של גרדי יקשור נמי בשאר
חזבלים, לחזבל חזבל מיחלף. והלכה
כחכמים:

הלכה: קושרים לוי צפסיקיא – על פי
הצור שיהיה קשור ותלוי סס, דפסיקיא
לא מצטל ליה התם: חזבל לא חזבל –
דמצטל ליה התם והוי קשר של קיימא:
רבי יהודה מתיר – לא התיר רבי יהודה

(ג) מקפלין את הכלים אפלו ארבעה וחמשה פעמים, ומציעין את המטות
מליילי שבת לשבת, אבל לא משבת למוצאי שבת. רבי ישמעאל אומר,
מקפלין את הכלים ומציעין את המטות מיום הכפורים לשבת, וחלבי
שבת קרבין ביום הכפורים. (אבל לא של יום הכפורים בשבת). רבי
עקיבא אומר לא של שבת קרבין ביום הכפורים, ולא של יום הכפורים
קרבין בשבת:

נמי לא אמרן אלא שאין לו צגדים אחרים
להחליף, אבל יש לו צגדים אחרים
להחליף לכבוד שבת, אסור לקפל: מיום
הכפורים לשבת – כשחל יום הכפורים
להיות בערב שבת, לפי ששבת חמור מיום
כפור. ושל יום הכפורים אינן קריבין
בשבת, והוי כעולת חול בשבת: רבי
עקיבא אומר – שוין הן, ואין קרבנו של
אחד מהן קרב בחבירו. והלכה כרבי
עקיבא:

רע"ב – (ג) מקפלין את הכלים –
צגדים שפושטן מקפלין אפילו ארבעה
וחמשה פעמים כדי לחזור וללצקם צו
ציום. ולא שנו אלא באדם אחד, אבל
צשני צני אדם לא, שגראים כמתקנין.
וצאדם אחד נמי לא אמרן אלא צצגדים
חדשים שהם קשים ואינן ממהרים
לקמוט, אבל ישנים קיפולן מתקנן טפי
ומחזי כמתקן. וצחדשים נמי לא אמרן
אלא צלצנים, אבל צצועים לא,
שהצצועים קיפולן מתקנן ציותר. וצלצנים

גמרא – שבת דף ק"ג ע"א

משנה מקפלין וכו' גמרא אמרי דבי רבי ינאי לא שנו אלא באדם אחד אבל
בשני בני אדם לא ובאדם אחד נמי לא אמרן אלא בחדשים אבל בישנים
לא וחדשים נמי לא אמרן אלא בלבנים אבל בעצובעים לא ולא אמרן אלא
שאין לו להחליף אבל יש לו להחליף לא תנא של בית רבן גמליאל לא
היו מקפלים כלי לבן שלהן מפני שהיה להן להחליף אמר רב הונא אם יש
לו להחליף יחליף ואם אין לו להחליף ישלשל בבגדיו מתקיף לה רב ספרא
והא מיתחזי כרמות רוחא כיון דכל יומא לא קעביד והאידינא הוא דקא
עביד לא מיתחזי כרמות רוחא וכבדתו מעשות דרכיך וכבדתו שלא יהא
מלבושך של שבת כמלבושך של חול וכי הא דרבי יוחנן קרי למאניה
מכבדותי מעשות דרכיך שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של חול
ומצוא חפצך אסורין חפצי שמים מותרין ודבר דבר שלא יהא דבורך

חק לישראל – פרשת בא יום ב'

של שבת כדבורך של חול דבור אסור הרהור מותר בשלמא כולהו לחיי אלא שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של חול מאי היא כי הא דאמר רב הונא אמר רב ואמרי ליה אמר רבי אבא אמר רב הונא היה מהלך בשבת ופגע באמת המים אם יכול להניח את רגלו ראשונה קודם שתעקר שניה מותר ואם לאו אסור מתקיף לה רבא היכי ליעביד ליקף קמפיש בהילוכא ליעבר זימנין דמיתווסן מאני מיא ואתי לידי סחיטה אלא בהא כיון דלא אפשר שפיר דמי אלא כדבעא מיניה רבי מרבי ישמעאל ברבי יוסי מהו לפסוע פסיעה גסה בשבת אמר לו וכי בחול מי הותרה שאני אומר פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם ומהדר ליה בקידושא דבי שמישי:

רש"י על הגמרא

בשני בני אדם – כשמקפלין אותן מפשטין קמטיהו, ונראין כמתקנין: ישנים – קיפולן מתקנן יותר מן החדשים, שהחדשים קשין מאלהו, ואין ממהרין לקמוטו: כזועין – קיפולן מתקנן: יש לו – אחרים להחליף היום לא: כלי לבן שלהן – רבותא נקט, וכל שכן כזועים: יש לו להחליף יחליף – מי שיט לו בגדים, לבד מאותן שלבש בחול יחליפם בשבת: ישלשל כזגדיו – כלפי מטה, שיראו ארוכים, והוא מלת עשירים היושבים בביתם ואינם לריכים לסלק כזגדיהם מן הארץ כשציל

מלאכה, וכבוד שבת הוא: מכבודותי – שמכבדין בעליהו: שלא יהא הילוכך כו' – לקמן מפרש להו: ממזרח חפך – כי ההוא דאמרינן דעירובין (לח, ג) לא יטייל אדם לסוף שדהו בשבת לידע מה היא כריכה ואחר השבת: חפלי שמים מותרים – כגון פוסקים לדהק, ומשדכין על החינוקות ליארם (שבת קג, א): שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול – כגון מקח וממכר וחשבונות: הרהור מותר – להרהר בלבו כך וכך יציאות אני כריך להוציא על שדה זו:

זוהר – בא דף מ' ע"א

תנא, לא נפקו ישראל ממצרים, עד דאתברו בלהו שלטונין דלעילא (משלשוליהו) משולטניהו, ונפקו ישראל מרשותהו, ואעלו לרשותא קדישא עלאה בקודשא ברין הוא, ואתקטירו ביה, ודא הוא דבתיב, (ויקרא כה) בי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מאי טעמא עבדי הם. אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, דאפקית להו מרשותא אחרא, ועאלית לון ברשותי: והיינו דאמר רבי שמעון, מאי דבתיב, אף ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם בי כל אוכל מחמץ. אלא הכי אוקימנא, האי שאור, והאי מחמץ, דרגא חד אינון, ובלהו חד. רשו אחרת, אינון שלטנין, דממנון על שאר עמיו, וקרין להו יצר הרע, ושותא אחרא, אל נכר, אלהים אחרים. אוף הכי, שאור, ומחמץ, וחמץ, וכלא חד. אמר קודשא ברין הוא, כל הני

חק לישראל – פרשת בא יום ב'

שְׁנֵי, קַיִמְתֵּנוּ בְּרִשׁוֹתָא אַחְרָא, עֲבַדְיִן לְעַם אַחְרָא, מִכָּאֵן וּלְהַלָּא דְאַתּוֹן בְּנֵי חוֹרִין, אֲדָּ בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאוֹר מִבְּתִיכֶם. כָּל מִחְמָצֵת לֹא תֹאכְלוּ. וְלֹא יֵרָאֶה לָּךְ חֶמֶץ:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי כָּל יְמֵי שְׁתָּא נְמִי, אָמַאי שְׂבַעַת יוֹמִין, דְּכִתִּיב שְׂבַעַת יָמִים שְׂאוֹר לֹא יִמְצָא בְּבִתְיֶכֶם, שְׂבַעַת יָמִים, וְלֹא יִתִּיר. אָמַר לִיה, כָּל זְמַנָּא דְאַתְחִיִּיב בַּר נֶשׁ לְאַתְחִזְזָא גְרַמְיָה בְּן חוֹרִין, הָכִי אַצְטְרִיךְ, כָּל זְמַנָּא דְלֹא אַתְחִיִּיב לֹא אַצְטְרִיךְ:

לְמַלְכָּא דְעֵבֵד לְחַד בַּר נֶשׁ רוֹפִינְנוּס, כָּל אֵינְוִן יוֹמִין דְסָלִיק לְהַאי דְרַגְגָּא, חֲדַי, וְלִבִּישׁ לְבוּשֵׁי יְקָר, לְבַתֵּר לֹא אַצְטְרִיךְ. לְשְׁתָּא אַחְרָא נְטִיר אֵינְוִן יוֹמִין דְסָלִיק לְיִקִּירוּ דָּא, וְלִבִּישׁ אֵינְוִן לְבוּשֵׁין, וְכֵן כָּל שְׁתָּא וְשְׁתָּא פְּהַאי גְוֹנָא יִשְׂרָאֵל, כְּתִיב, שְׂבַעַת יָמִים שְׂאוֹר לֹא יִמְצָא, דְאֵינְוִן יוֹמֵי חֲדוּתָא, יוֹמִין דְסָלִיקוּ לְיִקְרָא דָּא, וְנִפְקוּ מִשְׁעֵבוּדָא אַחְרָא. וּבְגִין כֵּה, נְטִירִין בְּכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא, יוֹמִין דְסָלִיקוּ לְהַאי יְקָר, וְנִפְקוּ מִרִשׁוֹתָא אַחְרָא, וְעָאֵלוּ בְּרִשׁוֹתָא קִדִּישָׁא, וְעַל דָּא כְּתִיב, שְׂבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ:

הלכה – הרמב"ם הלכות ביאה פרק כא'

(ה) אסור להשתמש באשה כלל בין גדולה בין קטנה בין שפחה בין משוחררת שמא יבוא לידי הרהור באי זה שמוש אמרו רחיצת פניו ידיו ורגליו והצעת מטה לפניו ומזיגת הכוס שאין עושה לאיש דברים אלו אלא אשתו בלבד ואין שואלין בשלום אשה כלל ואפילו על ידי שליח:

(ו) המחבק אחת מן העריות שאין לבו של אדם נוקפו עליהן או שנשק לאחת מהן כגון אחותו הגדולה ואחות אמו וכיוצא בהן אע"פ שאין שם תאוה ולא הנאה כלל הרי זה מגונה ביותר ודבר אסור הוא ומעשה טפשים הוא שאין קריבין לערוה כלל בין גדולה בין קטנה חוץ מהאם לבנה והאב לבתו:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל